

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра цивільно-правових дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з освітньої, виховної
та міжнародної діяльності

проф. Т.М. Димань

2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО»

«СІМЕЙНЕ ПРАВО»

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	08 Право
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	081 Право
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Перший (бакалаврський)
ФАКУЛЬТЕТ	Права та лінгвістики

Біла Церква – 2019

Робоча програма з навчальної дисципліни «Цивільне право (сімейне право)» для здобувачів вищої освіти факультету права та лінгвістики за спеціальністю 081 «Право», бакалаврський рівень вищої освіти / Укладач А.О. Пахомова. – Біла Церква: БНАУ, 2019.

Розробники: А.О. Пахомова, к.ю.н., доцент

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін (Протокол № 1 від 28.08.2019 р.)

Завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін,
доцент

І.І. Єфремова

Схвалено методичною радою факультету права та лінгвістики
(Протокол № 1 від 29.08.2019р.)

Голова методичної ради, доцент

В.Д.Борщовецька

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	5
3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	5
4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
5. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ	7
6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	8
6.1. Лекції	8
6.2. Практичні заняття	9
6.3. Самостійна робота	10
6.4. Орієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань	11
7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ	12
8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	12
9. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ	12
10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	13
11. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ	15
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	16

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Згідно з навчальним планом на 2019–2020 навчальний рік, на вивчення дисципліни «Цивільне право (сімейне право)» для денної форми навчання виділено всього 120 академічних годин (4 кредити ECTS), у т.ч. аудиторних – 70 години (лекції – 28, практичні заняття – 42), самостійна робота студентів – 50 годин.

Опис навчальної дисципліни за показниками та формами навчання наведено в таблиці:

Найменування показників	Шифр та найменування галузі знань, спеціальності, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 4	Галузь знань 08 «Право»	Обов'язкова	
Змістових модулів – 2	Спеціальність: 081 «Право»	<i>Рік підготовки:</i>	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – практичне		3-й	4-й
Загальна кількість академічних годин – 120		<i>Семестр</i>	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 5 самостійної роботи студента – 3		5-й	5-й
		<i>Лекції</i>	
	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	28 год	10 год
		<i>Практичні</i>	
		42 год.	6 год
		<i>Самостійна робота</i>	
		50 год	104 год
		Підсумковий контроль: залік	

Метою вивчення дисципліни «Цивільне право (сімейне право)» є формування у студентів системи знань у сфері сімейних відносин між подружжям, батьками та дітьми, іншими членами сім'ї та родичами та практичних навичок щодо правильного тлумачення та застосування сімейно-правових норм, що регулюють зазначену сферу сімейних відносин.

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Цивільне право (сімейне право)» базується на знаннях таких дисциплін, як «Теорія держави і права», «Конституційне право», вивченому на 1-му курсі та «Цивільне право», вивченому на 2-му курсі.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Символ результатів навчання за спеціальністю «Право» відповідно до освітньо-професійної програми	Результати навчання з дисципліни
РН 2.	РН 2. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.
РН 3	РН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.
РН 4	РН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.
РН 5	РН 5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.
РН 7	РН 7. Скласти та узгоджувати план власного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.
РН 8	РН 8. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.
РН 9	РН 9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.
РН 13	РН 13 Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту.
РН 17	РН 17. Працювати в групі, формуючи власний внесок у виконання завдань групи.
РН 18	РН 18. Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи.
РН 19	РН 19. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права.
РН 20	РН 20. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО (сімейне право)»

Змістовий модуль 1. Загальні положення сімейного права. Шлюб.

Тема 1.1. Поняття сімейного права.

Тема 1.2. Сімейні правовідносини.

Тема 1.3. Поняття, умови та порядок укладення шлюбу.

Тема 1.4. Правові наслідки та відповідальність за порушення зобов'язання.

Тема 1.5. Особисті немайнові та майнові права подружжя.

Тема 1.6. Права та обов'язки матері і батька дитини.

Тема 1.7. Аліментні зобов'язання подружжя.

Тема 1.8. Шлюбний договір.

Змістовий модуль 2. Права та обов'язки суб'єктів сімейних правовідносин.

Тема 2.1. Особисті немайнові права і обов'язки інших членів сім'ї та родичів.

Тема 2.2. Влаштування дітей - сиріт, позбавлених батьківського піклування.

Тема 2.3. Опіка та піклування над дітьми.

Тема 2.4. Патронат. Прийомна сім'я. Дитячий будинок сімейного типу.

Тема 2.5. Застосування сімейного законодавства України до іноземних осіб та осіб без громадянства.

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	всього	у тому числі					всього	у тому числі				
		л	п	лб	інд	СРС		л	п	лб	інд	СРС
Змістовий модуль 1. Загальні положення сімейного права. Шлюб.												
Тема 1.1	10	2	2			4						8
Тема 1.2	10	2	2			4		1	1			8
Тема 1.3	10	2	2			4		1	1			8
Тема 1.4	10	2	2			4		1				8
Тема 1.5	12	2	4			4		1	1			8
Тема 1.6	12	2	4			4			1			8
Тема 1.7	12	2	4			4		1				8
Тема 1.8	10	2	2			4		1				8
Разом за модуль 1	86	16	22			32		6	4			64
Змістовий модуль 2. Права та обов'язки суб'єктів сімейних правовідносин.												
Тема 2.1	12	2	4			3						8
Тема 2.2	12	2	4			3		1	1			8
Тема 2.3	12	2	4			4		1	1			8
Тема 2.4	12	2	4			4		1				8
Тема 2.5	16	4	4			4		1				8
Разом за модуль 2	64	12	20			18		4	2			40
Разом	120	28	42			50		10	6			104

6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Лекції

Тема і зміст лекції	К-ть годин
<i>Змістовий модуль 1. Загальні положення сімейного права. Шлюб.</i>	
Тема 1.1. Поняття сімейного права. Особливості сімейного права та його місце в системі права України. Предмет, метод і система сімейного права. Принципи сімейного права. Джерела сімейного права. Родство, свояцтво, їх юридичне значення. Строк позовної давності та інші строки, які передбачені законодавством про шлюб та сім'ю.	2
Тема 1.2. Сімейні правовідносини. Поняття та види сімейних правовідносин. Суб'єкти сімейних правовідносин. Здійснення сімейних прав та виконання сімейних обов'язків. Допомога органів опіки та піклування у здійсненні сімейних прав та виконанні сімейних обов'язків. Право на захист сімейних прав та інтересів. Судовий захист сімейних прав та інтересів. Способи захисту сімейних прав та інтересів. Порядок відшкодування матеріальної та моральної шкоди за порушення сімейних прав та інтересів.	2
Тема 1.3. Поняття, умови та порядок укладення шлюбу. Поняття шлюбу. Шлюбний вік. Право на шлюб. Добровільність шлюбу. Одношлюбність. Особи, які не можуть перебувати у шлюбі. Значення державної реєстрації шлюбу. Заява про реєстрацію шлюбу. Час реєстрації шлюбу. Місце реєстрації шлюбу. Правові наслідки недійсності шлюбу.	2
Тема 1.4. Правові наслідки та відповідальність за порушення зобов'язання. Підстави припинення шлюбу. Припинення шлюбу внаслідок його розірвання. Розірвання шлюбу органом державної реєстрації актів цивільного стану за заявою подружжя, яке не має дітей. Розірвання шлюбу за заявою одного з подружжя. Визнання розірвання шлюбу фіктивним. Розірвання шлюбу за рішенням суду за спільною заявою подружжя, яке має дітей. Право на пред'явлення позову про розірвання шлюбу. Момент припинення шлюбу у разі його розірвання. Встановлення режиму окремого проживання подружжя. Порушення	2

зобов'язання. Правові наслідки порушення зобов'язання. Прострочення боржника. Прострочення кредитора. Вина як підстава відповідальності за порушення зобов'язання.	
Тема 1.5. Особисті немайнові та майнові права подружжя. Право на материнство. Право на батьківство. Право особистої приватної власності дружини та чоловіка. Майно, що є особистою приватною власністю дружини, чоловіка. Підстави набуття спільної сумісної власності подружжя. Об'єкти права спільної сумісної власності. Право подружжя на розпорядження майном, що є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя. Здійснення права спільної сумісної власності після розірвання шлюбу. Способи та порядок поділу майна, що є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя. Застосування позовної давності до вимог про поділ майна, що є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя. Накладення стягнення на майно, що є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя. Припинення права одного з подружжя на утримання. Позбавлення дружини на утримання під час вагітності та у разі проживання з нею дитини. Право чоловіка на утримання в разі проживання з ним дитини. Право на утримання того з подружжя, з ким проживає дитина-інвалід.	2
Тема 1.6. Права та обов'язки матері і батька дитини. Визначення походження дитини. Загальні підстави виникнення прав та обов'язків матері, батька і дитини. Визначення походження дитини від матері та батька, які перебувають у шлюбі між собою. Визначення походження дитини, народженої в результаті застосування допоміжних репродуктивних технологій. Визначення походження дитини від батька у разі реєстрації повторного шлюбу з її матір'ю. Визначення походження дитини, батьки якої не перебувають у шлюбі між собою. Особисті немайнові права і обов'язки батьків і дітей. Рівність прав та обов'язків батьків щодо дитини. Рівність прав та обов'язків дітей щодо батьків. Обов'язок батьків забрати дитину з пологового будинку або іншого закладу охорони здоров'я. Обов'язок батьків зареєструвати народження дитини в державному органі реєстрації актів цивільного стану. Визначення прізвища дитини. Визначення імені дитини. Права батьків щодо виховання дитини. Забезпечення права дитини на належне батьківське виховання. Права батьків по захисту дитини. Вирішення батьками питань щодо виховання дитини. Вирішення органом опіки та піклування спору	2

щодо участі у вихованні дитини того з батьків, хто проживає окремо від неї. Підстави позбавлення батьківських прав. Правові наслідки позбавлення батьківських прав. Поновлення батьківських прав. Права батьків та дітей на майно. Роздільність майна батьків і дітей. Право власності дитини на майно, призначене для її розвитку, навчання та виховання. Право спільної сумісної власності батьків і дітей. Управління майном дитини. Використання доходу від майна дитини. Право власності на аліменти, одержані на дитину. Договір між батьками про сплату аліментів на дитину. Припинення права на аліменти на дитину у зв'язку з набуттям права власності на нерухоме майно. Визначення заборгованості за аліментами, присудженими у частці від заробітку (доходу). Відповідальність за прострочення сплати аліментів.	
Тема 1.7. Аліментні зобов'язання подружжя. Право одного з подружжя на утримання. Право на утримання після розірвання шлюбу. Способи надання утримання одному з подружжя. Договір подружжя про надання утримання. Час, протягом якого сплачуються аліменти одному з подружжя. Визначення розміру аліментів одному з подружжя за рішенням суду. Припинення права одного з подружжя на утримання. Позбавлення права на утримання або обмеження його строком.	2
Тема 1.8. Шлюбний договір. Поняття шлюбного договору: його загальна характеристика. Право на укладення шлюбного договору. Зміст шлюбного договору . Форма шлюбного договору. Початок дії та строк дії шлюбного договору. Визначення у шлюбному договорі правового режиму майна. Зміна умов шлюбного договору. Право на відмову від шлюбного договору. Розірвання шлюбного договору.	2
<i>Змістовий модуль 2. Права та обов'язки суб'єктів сімейних правовідносин.</i>	
Тема 2.1. Особисті немайнові права і обов'язки інших членів сім'ї та родичів. Права баби та діда, прабаби та прадіда на виховання внуків, правнуків. Права баби і діда щодо захисту внуків. Права братів та сестер на спілкування. Право мачухи, вітчима брати участь у вихованні пасинка, падчерки. Права та обов'язки особи, яка взяла у свою сім'ю дитину, щодо її виховання. Права сестри, брата, мачухи, вітчима та інших членів сім'ї на захист дітей. Вирішення судом спорів щодо участі баби,	2

діда, прабаби, прадіда, братів, сестер, мачухи, вітчима у вихованні дитини. Обов'язок баби, діда утримувати внуків. Обов'язок внуків, правнуків утримувати бабу, діда, прабабу, прадіда. Обов'язок по утриманню братів та сестер. Обов'язок мачухи, вітчима утримувати падчерку, пасинка. Обов'язок інших осіб утримувати дитину. Обов'язок падчерки, пасинка утримувати мачуху, вітчима. Розмір аліментів, що стягуються з інших членів сім'ї та родичів, і строки їх стягнення. Зміна розміру аліментів та звільнення від їх сплати.	
Тема 2.2. Влаштування дітей - сиріт, позбавлених батьківського піклування. Поняття усиновлення. Особа, яка може бути усиновленою. Усиновлення дитини, яку не забрали з пологового будинку чи підкинули, або яка була знайдена. Особи, які можуть бути усиновлювачами. Особи, які не можуть бути усиновлювачами. Особи, які мають переважне перед іншими право на усиновлення дитини. Облік осіб, які бажають усиновити дитину. Згода дитини на усиновлення. Усиновлення дитини без згоди батьків. Момент здійснення усиновлення. Право на таємницю усиновлення. Недійсність усиновлення. Правові наслідки визнання усиновлення недійсним. Правові наслідки скасування усиновлення. Позбавлення усиновлювача батьківських прав. Усиновлення дитини, яка є громадянином України, але проживає за межами України. Усиновлення іноземцем дитини, яка є громадянином України. Усиновлення дитини, яка є іноземцем і проживає в Україні. Обмеження права іноземця на таємницю усиновлення дитини, яка є громадянином України. Усиновлення в Україні іноземцем дитини, яка є іноземцем або особою без громадянства. Нагляд за дотриманням прав дітей, які усиновлені іноземцями.	2
Тема 2.3. Опіка та піклування над дітьми. Діти, над якими встановлюється опіка, піклування. Особа, яка може бути опікуном, піклувальником дитини. Опіка та піклування над дитиною, яка проживає у закладі охорони здоров'я, навчальному або іншому дитячому закладі. Права дитини, над якою встановлено опіку або піклування. Права та обов'язки опікуна, піклувальника щодо дитини. Припинення опіки, піклування над дитиною.	2
Тема 2.4. Патронат. Прийомна сім'я. Дитячий будинок сімейного типу. Договір про патронат. Згода дитини на проживання у сім'ї	2

патронатного вихователя. Плата за виховання дитини. Обов'язки патронатного вихователя. Припинення договору про патронат. Прийомна сім'я. Прийомні батьки. Прийомні діти. Створення прийомної сім'ї. Дитячий будинок сімейного типу. Батьки-вихователі дитячого будинку сімейного типу. Вихованці дитячого будинку сімейного типу. Створення дитячого будинку сімейного типу.	
Тема 2.5. Застосування сімейного законодавства України до іноземних осіб та осіб без громадянства. Порядок укладення шлюбів громадян України з іноземними громадянами та іноземних громадян між собою в Україні. Порядок розірвання шлюбу громадян України з іноземними громадянами і шлюбів іноземних громадян між собою в Україні. Порядок усиновлення дітей, які є громадянами України і проживають в Україні або за межами України, іноземними громадянами. Вирішення питання опіки (піклування), які ускладнені іноземним елементом. Порядок реєстрації актів громадянського стану громадян України, що проживають поза межами України. Застосування іноземних законів і міжнародних договорів.	2
Разом	28

6.2. Практичні заняття

Назва теми	К-ть годин
Змістовий модуль 1. Загальні положення сімейного права. Шлюб.	
Тема 1.1. Поняття сімейного права.	4
Тема 1.2. Сімейні правовідносини.	4
Тема 1.3. Поняття, умови та порядок укладення шлюбу.	4
Тема 1.4. Правові наслідки та відповідальність за порушення зобов'язання.	4
Тема 1.5. Особисті немайнові та майнові права подружжя.	2
Тема 1.6. Права та обов'язки матері і батька дитини.	2
Тема 1.7. Аліментні зобов'язання подружжя.	2
Тема 1.8. Шлюбний договір.	4
Змістовий модуль 2. Права та обов'язки суб'єктів сімейних правовідносин.	
Тема 2.1. Особисті немайнові права і обов'язки інших членів сім'ї	4

та родичів.	
Тема 2.2. Влаштування дітей - сиріт, позбавлених батьківського піклування.	4
Тема 2.3. Опіка та піклування над дітьми.	4
Тема 2.4. Патронат. Прийомна сім'я. Дитячий будинок сімейного типу.	4
Тема 2.5. Застосування сімейного законодавства України до іноземних осіб та осіб без громадянства.	4
Разом	42

6.3. Самостійна робота

Назва теми	К-ть годин
Концепція державної сімейної політики в Україні та проблеми її реалізації.	4
Розвиток сім'ї та шлюбно-сімейних відносин в Україні.	4
Роль РАЦСів у сімейних правовідносинах.	4
Проблематика визначення правоздатності та дієздатності у сімейному праві.	4
Особливості реєстрації шлюбу з засудженим.	4
Роль шлюбного договору у врегулюванні сімейних правовідносин.	4
Проблема визначення походження дитини.	4
Особливості захисту прав дітей в Україні.	4
Права батьків і дітей: міжнародно-правовий аспект.	4
Дитячий будинок сімейного типу.	4
Особливості аліментних зобов'язань інших членів сім'ї та родичів.	4
Особливості розірвання шлюбу громадян України з іноземними громадянами.	6
Разом	80

6.4. Орієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань

1. Концепція державної сімейної політики в Україні та проблеми її реалізації.
2. Здійснення та захист сімейних прав.
3. Роль РАЦСів у сімейних правовідносинах.

4. Розвиток сім'ї та шлюбно-сімейних відносин в Україні.
5. Проблеми визнання шлюбу недійсним.
6. Інститут заручин за СКУ та його нотаріальне посвідчення.
7. Проблематика визначення правоздатності та дієздатності у сімейному праві.
8. Особливості реєстрації шлюбу з засудженим.
9. Порядок укладення шлюбу за іноземним законодавством: порівняльна характеристика.
10. Особливості права спільної сумісної власності подружжя.
11. Роль шлюбного договору у врегулюванні сімейних правовідносин.
12. Особливості судового встановлення режиму окремого проживання.
13. Особливості розгляду справ про поновлення шлюбу у порядку окремого провадження.
14. Правовий статус подружжя після припинення шлюбу.
15. Проблема визначення походження дитини.
16. Порівняльна характеристика особистих немайнових прав і обов'язків батьків і дітей.
17. Особливості позбавлення батьківських прав за законодавством України.
18. Проблематика поновлення у батьківських правах.
19. Судова практика у справах щодо захисту прав дитини в Україні.
20. Особливості захисту прав дітей в Україні.
21. Права батьків і дітей: міжнародно-правовий аспект.
22. Проблеми призначення і визначення розміру аліментів.
23. Особливості аліментних зобов'язань інших членів сім'ї та родичів.
24. Правове становище опікунів та піклувальників в порівняльному аспекті.
25. Інститут патронату над дітьми

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point, роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань.

Практичні заняття проводяться у вигляді семінарів-практикумів з виконанням ситуаційних та розрахункових завдань – індивідуальних та в групах; наукових досліджень; конференцій; ділових та рольових ігор.

8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль з предмету «Цивільне право (сімейне право)» включає тематичне оцінювання та модульний контроль.

Тематичне оцінювання аудиторної та самостійної роботи студентів здійснюється на основі отриманих ними поточних оцінок за усні та письмові відповіді з предмету, самостійні, практичні та контрольні роботи.

Поточний контроль за виконанням ІНДЗ здійснюється відповідно до графіку виконання завдання.

Модульний контроль проводиться у формі комп'ютерного тестування.

Кількість отриманих балів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляється студентам у журнал академічної групи та електронний журнал після кожного контрольного заходу.

Підсумковий контроль навчальної діяльності студентів здійснюється у формі заліку за результатами поточного контролю (тематичного оцінювання, виконання ІНДЗ та модульного контролю) і не передбачає обов'язкової присутності студентів. Результати заліку оприлюднюються в журналі академічної групи до початку екзаменаційної сесії.

9. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінка за лекційне заняття виставляється за активність студента в дискусії, якість конспекту.

Оцінку на практичному занятті студент отримує за виконанні розрахункові, лабораторні роботи, командні проекти, зроблені доповіді, презентації, реферати, есе, активність під час дискусій.

Під час модульного та підсумкового контролю засобами оцінювання результатів навчання з дисципліни є стандартизовані комп'ютерні тести.

10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Поточний контроль успішності здобувачів вищої освіти здійснюється за чотирирівневою шкалою – «2», «3», «4», «5».

Критерії оцінювання результатів навчання за чотирирівневою шкалою

Бали	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано завдання. Водночас здобувач вищої освіти має продемонструвати вміння аналізувати і оцінювати явища, факти і процеси, застосовувати наукові методи для аналізу конкретних ситуацій, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів, докладно обґрунтувати свої твердження та висновки.
«Добре»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано 75 % завдань. Водночас здобувач вищої освіти виявляє навички аналізувати і оцінювати явища, факти і події, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів та докладно обґрунтувати свої твердження та висновки.
«Задовільно»	Отримують за роботу, в якій правильно виконано 60 % завдань. При цьому здобувач вищої освіти не виявив вміння аналізувати і оцінювати явища, факти та недостатньо обґрунтував твердження та висновки, недостатньо певно орієнтується у навчальному матеріалі.
«Незадовільно»	Отримують за роботу, в якій виконано менш як 60 % завдань. При цьому здобувач вищої освіти демонструє невміння аналізувати явища, факти, події, робити самостійні висновки та їх обґрунтувати, що свідчить про те, що студент не оволодів програмним матеріалом.

Підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою. Вона обчислюється як середнє арифметичне значення (САЗ) всіх отриманих студентом оцінок з наступним переведенням їх у бали за такою формулою:

$$БПК = \frac{САЗ \times \max ПК}{5}$$

де *БПК* – бали з поточного контролю; *САЗ* – середнє арифметичне значення усіх отриманих студентом оцінок (з точністю до 0,01); *max ПК* – максимально можлива кількість балів з поточного контролю.

Відсутність студента на занятті у формулі приймається як «0».

Критерії оцінювання за дворівневою шкалою

Під час проведення заліку навчальні досягнення студентів оцінюються за дворівневою шкалою: зараховано, незараховано.

Оцінка «зараховано» (60–100 балів) ставиться студентові, який виявив знання основного навчального матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, здатний виконувати завдання, передбачені програмою, ознайомлений з основною рекомендованою літературою; під час виконання завдань припускається помилок, але демонструє спроможність їх усувати.

Оцінка «незараховано» (1–59 балів) ставиться студентові, який допускає принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може продовжити навчання чи розпочати професійну діяльність без додаткових занять з відповідної дисципліни.

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

За 100- бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
		іспит	залік
90–100	A	Відмінно	Зараховано
82–89	B	Добре	
75–81	C		
64–74	D	Задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	Незадовільно (незараховано) з можливістю повторного складання	
1–34	F	Незадовільно (незараховано) з обов'язковим повторним вивченням	

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти за підсумкового контролю «залік»

Види робіт	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	ІНДЗ	Загальний бал
Максимально можлива кількість балів	10	30	10	40	10	100

11. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

Наочні засоби:

1. Слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point;
2. Нормативно-правова база;
3. Зразки договорів.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Конституція України від 28.06.96 // Відомості Верховної Ради України. — 1996. — № 30. — Ст. 141.
2. Сімейний кодекс України // www.rada.gov.ua
3. Цивільний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. — 2003. — № 40–44. — Ст. 356.
4. Закон України “Про державну допомогу сім’ям з дітьми” від 21.11.92 // www.rada.gov.ua
5. Закон України “Про внесення змін до Закону України “Про державну допомогу сім’ям і дітям” від 22.03.01 // www.rada.gov.ua
6. Закон України “Про охорону дитинства” від 26.04.01 // Відомості Верховної Ради України. — 2001. — № 30. — Ст. 142.
7. Законодавство України про шлюб, сім’ю та молодь // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. — 1997. — № 5. — 286 с.
8. Конвенція про права дитини від 20.11.89 (ратифікована Постановою Верховної Ради України № 782–12 від 27.02.91) // www.rada.gov.ua
9. Положення про прийомну сім’ю, затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 26.04.02 № 565 // www.rada.gov.ua

10. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.04.02 № 564 “Про затвердження Положення про дитячий будинок сімейного типу” // www.rada.gov.ua

Додаткова література

1. Лепех С. М. Сімейне право України : навчальний посібник / С. М. Лепех. – Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 318 с.
2. Науково-практичний коментар Сімейного кодексу України. / За ред. Ю.С. Червоного. - К.: Істина, 2003. - 464 с.
3. Сімейне право України (у схемах): Навч. посібник. - К.: Атіка, 2005. - 160 с.
4. Сімейне право України: Підручник / Л.М. Баранова, В.І. Борисова, І.В. Жилінкова та ін.; За заг. ред. В.І. Борисової та І.В. Жилінкової. - К.: Юрінком Інтер, 2004. - 264 с.
6. Сімейне право України: Підручник/ За ред. Гопанчука В,С. - К.: Істина, 2002. - 304 с.
7. Сімейне право України: Підручник/ За ред. Ю.С. Червоного. - К.: Істина, 2004. - 400 с.
8. Сімейний кодекс України: Науково-практичний коментар. - К.: Видавн. Дім «Ін Юре», 2003. - 532 с.
9. Ромовська З. В. Українське сімейне право : підручник [для студ. вищ. навч. закл.] / З. В. Ромовська. – К. : Правова єдність, 2009. – 500 с.
10. Дякович М. М. Сімейне право : навчальний посібник / М. М. Дякович. – Київ : Правова єдність, 2009. – 512 с.

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України – адреса доступу – <http://www.rada.gov.ua>
2. Кабінет Міністрів України - адреса доступу - <http://www.kmu.gov.ua>
3. Президент України -- адреса доступу – <http://www.president.gov.ua>
4. Міністерство аграрної політики України – адреса доступу — <http://minagro.gov.ua>
5. Міністерство внутрішніх справ України – адреса доступу – <http://mvs.gov.ua>

6. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України – адреса доступу – <http://www.me.gov.ua>
7. Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України – адреса доступу – <http://www.mon.gov.ua>
8. Міністерство фінансів України – адреса доступу – <http://minfin.kmu.gov.ua>
9. Міністерство юстиції України – адреса доступу – <http://www.minjust.gov.ua>
10. Державна судова адміністрація України – адреса доступу – <http://court.gov.ua>
11. Верховний суд України – адреса доступу – <http://www.scourt.gov.ua>
12. Вищий господарський суд України – адреса доступу – <http://vg-su.arbitr.gov.ua>
13. Вищий спеціалізований суд у цивільних та кримінальних справах України – адреса доступу – <http://sc.gov.ua/>